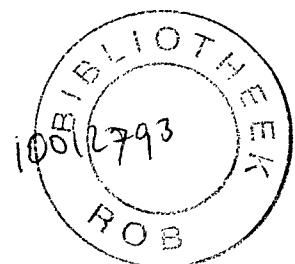

RAAP-NOTITIE 794

Onderzoeksgebied De Hullen te Roden

Gemeente Noordenveld

Een inventariserend archeologisch onderzoek

Colofon

Opdrachtgever: gemeente Noordenveld

Titel: Onderzoeksgebied De Hullen te Roden, gemeente Noordenveld; een inventariserend archeologisch onderzoek

Status: eindversie

Datum: augustus 2004

Auteur: *drs. H.W. Veenstra*

Bestandsnaam: L:\QXPress\Notities\2004\NODH\N0794-NODH.doc

Projectcode: NODH

Projectleider: drs. H.W. Veenstra

Projectmedewerker: E.J.M. van der Zwet

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

Autorisatie: drs. T.J. ten Anscher

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2004

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: gemeente Noordenveld
- *aanleiding onderzoek*: planontwikkeling
- *datum uitvoering veldwerk*: week 30, 2004

Locatiegegevens

- *onderzoeksgebied*: gelegen ten westen van het Nijlandspark oost en de H. Scheepstrastraat, ten noorden van de Daan Hoeksemastraat, ten oosten van het Nijlandspark west en de mr. Wychellaan en ten zuiden van de mr. Apothekerstraat. Het totale plangebied omvat naast het onderzoeksgebied nog de terreinen van de ontwikkelingsfasen 2 en 3 die op dit moment vrijwel geheel bebouwd zijn. Als gevolg van de dichte bebouwing en de daarmee gepaard gaande diepe bodemverstoring is archeologisch veldonderzoek op deze terreinen niet zinvol geacht.
- *plaats*: Roden
- *gemeente*: Noordenveld
- *provincie*: Drenthe
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 12A
- *onderzoeksgebied in gebruik als*: grasland en deels bebouwd
- *oppervlakte onderzoeksgebied*: ca. 3,2 ha
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 224.320/572.600

Onderzoeksvragen

Wat is de mate van bodemverstoring in het onderzoeksgebied en zijn er aanwijzingen die duiden op de aanwezigheid van (grotere) archeologische nederzettingen?

Het inventariserend archeologisch onderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA; Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001).

Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *ARCHIS-waarnemingen* (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)
  - in onderzoeksgebied: geen
  - in de directe nabijheid (< 300 m): geen

Historische gegevens

- *historische kaarten*: op de Grote Historische Atlas van Noord-Nederland (1851-1855) en de Historische Atlas Drenthe zijn in het onderzoeksgebied slechts weiden en bouwlanden aangegeven (Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990; ROBAS Producties, 1990).

Bodemkundige gegevens

- *bodem volgens bodemkaart* (Stiboka, 1984): niet gekarteerd, bebouwde kom.

3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen*: verspreid over het onderzoeksgebied
- *gebruikt boormateriaal*: gutsboor met een diameter van 3 cm
- *totaal aantal boringen*: 12
- *minimaal geboorde diepte*: 0,6 m -Mv
- *maximaal geboorde diepte*: 1,65 m -Mv
- *boorbeschrijvingen*: onder andere conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met*: meetlint

Booronderzoek: resultaten

de natuurlijke ondergrond in het onderzoeksgebied bestaat van boven naar beneden uit: onder een 0,4 tot 1,2 m dikke bouwvoor/verstoorde toplaag van donkerbruingrijs, zwak siltig, matig humeus, matig fijn zand bevindt zich een laag geelbruin (BC-horizont) tot grijsgeel (C-horizont) dekzand (zwak siltig, matig fijn). De oorspronkelijk aanwezige podzolbodem is ernstig verstoord. In de boringen 3, 6, 7 en 9 is het dekzand zelfs volledig opgenomen in de verstoorde toplaag en is meteen een laag keizand aangetroffen. Het keizand bestaat uit geelgrijs, matig siltig, matig fijn tot matig grof, zwak grindig zand. In boring 2 ontbreekt ook de laag keizand en is meteen een laag keileem aangetroffen. Het keileem bestaat uit matig stevige, lichtgroengrijze, zwak zandige klei (zwarte zavel) met veel ijzervlekken. In boring 8 is onder een 0,92 m dikke verstoorde toplaag een minimaal 0,73 m dikke laag mineraalarm, amorf veen gevonden, die vanaf 1,45 m -Mv zwak zandig is

(einde boring 1,65 m -Mv). Er bevindt zich hier dus een pleistocene depressie die met veen gevuld is. Ten zuiden van boring 8 bevindt zich een vijverpartij. De mogelijkheid bestaat dat zich hier een pingoruïne bevindt. Pingoruïnes kunnen archeologisch van belang zijn, omdat in de directe omgeving ervan en waarschijnlijk ook in de organische inhoud, (organische) archeologische resten uit voornamelijk de Steentijd geconserveerd kunnen zijn. Ook bestaat de mogelijkheid dat prehistorisch pollenmateriaal (stuifmeel) aanwezig is, waarmee een vegetatie- en klimaatsreconstructie gemaakt kan worden. Op basis van onderhavig onderzoek is het echter niet mogelijk om te bepalen of het een pingoruïne betreft.

Tijdens het booronderzoek zijn geen archeologische indicatoren gevonden. Daarnaast is in bijna alle boringen een ernstige bodemverstoring geconstateerd. Indien er archeologische resten voorkomen in het dekzand, dan zullen deze zich vrijwel zeker in een verstoorde context bevinden. Alleen ter hoogte van boring 8 kunnen in en onder het veen niet-verstoorde archeologische resten voorkomen.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Tijdens het inventariserend archeologisch onderzoek in onderzoeksgebied De Hullen te Roden zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen. Uit het booronderzoek blijkt tevens dat de bodem in vrijwel het hele onderzoeksgebied ernstig verstoord is. Alleen ter hoogte van boring 8 kunnen in en onder het veen niet-verstoorde archeologische resten voorkomen. Gezien de resultaten van onderhavig onderzoek is het gerechtvaardigd dat op de terreinen van de ontwikkelingsfasen 2 en 3 geen archeologisch veldonderzoek plaatsvindt.

Aanbevelingen

Op grond van het ontbreken van aanwijzingen die duiden op de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen en de geconstateerde ernstige bodemverstoring wordt voor het grootste deel van het onderzoeksgebied geen vervolgonderzoek aanbevolen. In overweging wordt gegeven om het gebied ter hoogte van boring 8 verder te laten onderzoeken om vast te stellen of het een pingoruïne betreft.

- *contactpersoon overheid*: dr. W.A.B. van der Sanden, provinciaal archeoloog (tel. 0592-305932)
- *contactpersoon RAAP*: drs. H.W. Veenstra

Literatuur

- Brinkkemper, O., e.a. (redactie), 1998.** *Handboek ROB-specificaties*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.
- Nederlands Normalisatie-instituut, 1989.** *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- ROBAS Producties, 1990.** *Historische Atlas Drenthe. Chromotopografische Kaart des Rijks, schaal 1:25.000*. ROBAS Producties, Den Ilp.
- Stiboka, 1984.** *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Kaartblad 12 West Assen*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001.** *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Eindrapport van de Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Den Haag.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990.** *Grote Historische Atlas van Nederland: Noord-Nederland 1851-1855, schaal 1:50.000*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

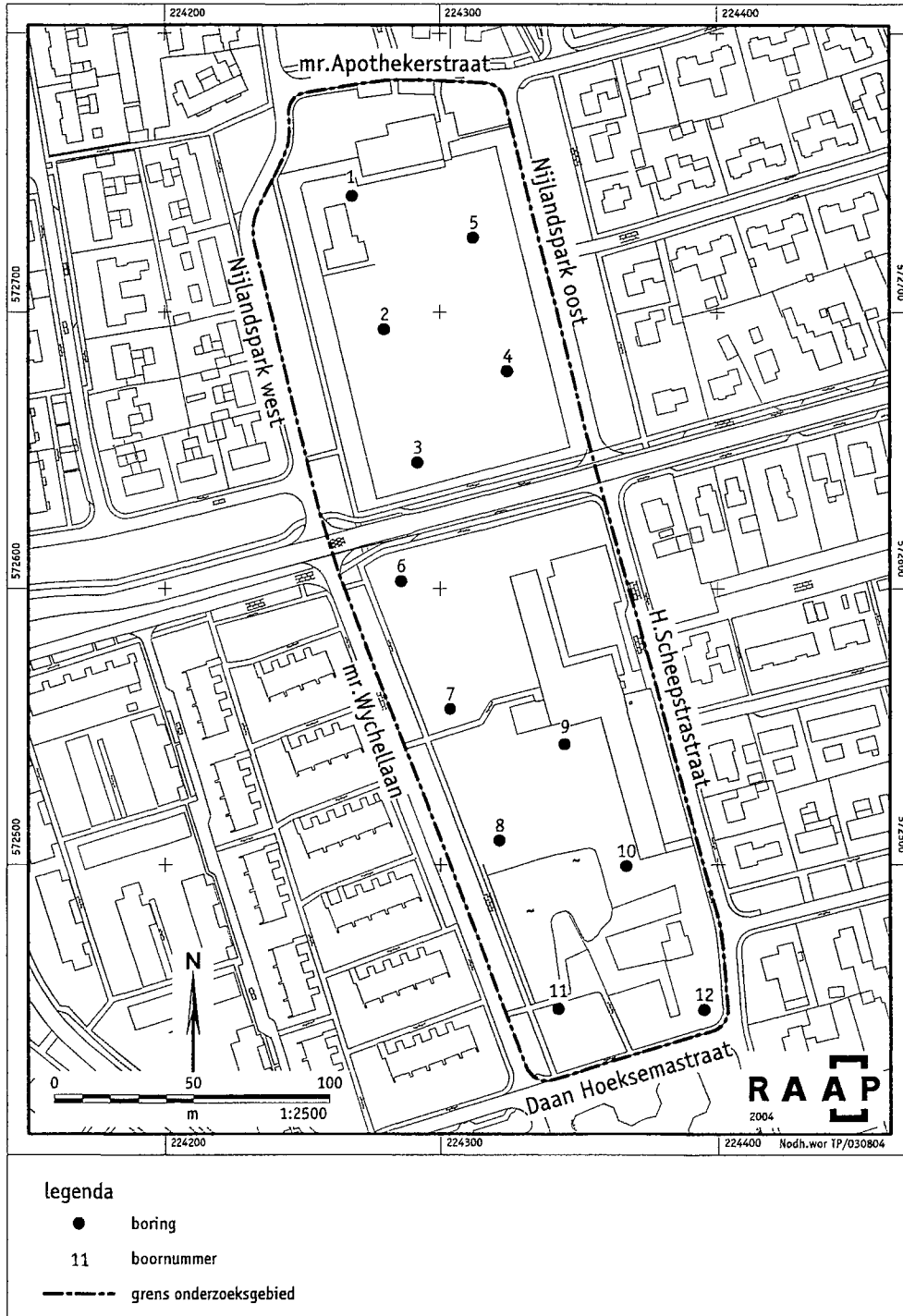
Overzicht van figuren en tabellen

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Periode	Datering
Nieuwe tijd	1500 - heden
Late Middeleeuwen	1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd	12 voor - 450 na Chr.
Ijzertijd	800 - 12 voor Chr.
Bronstijd	2000 - 800 voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300 - 2000 voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800 - 4900 voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000 - 8800 voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Figuur 1. Boorpuntenkaart.